

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

19.06.2025

м. Біла Церква

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист №12562/40.1.9-2025 від 17.06.2025 та згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ №555 від 27.05.1995, в період 19.06.2025 комісією в складі: начальника відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, провідного інженера-лісопатолога ДСЛП «Київлісозахист» Вікторії ШВЕНЬ, інженера лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Валерія ЗАКРУЖНОГО, інженера з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олексія ХОМЕНКА, лісничого Фастівського лісництва Романа КЛЕВАКИ, лісничого Володарського лісництва Віктора ТОМЧАЯ, лісничого Снітинського лісництва Віталія ГОРОВЕНКА, лісничого Ставищенського лісництва Віталія КАМЕНЧУКА, лісничого Тетіївського лісництва Івана ФАЛОВСЬКОГО, лісничого Сквирського лісництва Павла СКОЧКА, проведене лісопатологічне і санітарне обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі - ВСР), наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки:

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа що потребує ВСР	Коротка таксаційна характеристика насаджень відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб.метрів на 1 гектар	
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану куб.метрів на 1 гектар				
Володарське лісництво															
18	10	28.3	(1)	3.7	9ДЗ1ЛПД+ГЗ+БРС	120	0.70	2	25	40	280	2	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	35	
31	4	24.0	(1)	3.1	10ДЗ+ГЗ+СЗ	91	0.80	2	23	28	320	4	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	45	
34	4	21.2	(5)	2.0	10ДЗ	100	0.70	2	24	28	280	4	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	60	

39	30	1.0		1.0	10СЗ+ДЗ+ ЛПД	86	0.60	2	23	28	290	4	великий та малий соснові лубоїди	35
51	14	2.9		2.9	8ДЗ2ГЗ+ЛПД+БРС	110	0.80	2	27	40	340	2	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	30
87	3	54.0	(1)	5.0	4ЯЗ4ГЗ2БРС+ЛПД+КЛГ	65	0.90	1	26	36	350	3	бактеріальний, халаровий рак, ясеневий лубоїд	20
100	2	1.7		1.7	10СЗ	64	0.70	1А	26	32	415	2	великий та малий соснові лубоїди	45
Разом:		133.1		19.4										

Сквирське лісництво

2	1	39.8		2.8	10ДЗ+ОС+КЛГ+БРС	82	0.70	2	23	26	280	4	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	80
Разом:		39.8		2.8										

Снітинське лісництво

1	15	2.8		2.8	10СЗ	86	0.65	1А	30	36	440	2	великий та малий соснові лубоїди	50
58	12	1.4		1.4	10СЗ	61	0.65	1	22	28	300	2	великий та малий соснові лубоїди	30
58	13	1.5		1.5	10СЗ+ОС	86	0.65	1	27	40	405	2	великий та малий соснові лубоїди	30
64	33	2.3		2.3	9СЗ1ДЗ	68	0.50	1А	27	32	375	2	великий та малий соснові лубоїди	45
90	1	3.7		3.7	10СЗ	63	0.65	1А	24	30	330	2	великий та малий соснові лубоїди	30
Разом:		11.7		11.7										

Снітинське (Дорогинське) лісництво

25	14	2.7		2.7	10СЗ	105	0.65	1	28	40	420	2	великий та малий соснові лубоїди	85
34	3	30.0	(9)	7.5	10СЗК+ДЗ	105	0.65	1	28	36	445	2	коренева губка, великий та малий соснові лубоїди	30
39	4	1.3		1.3	10ДЗ+СЗ	105	0.65	1	28	36	340	2	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	105
43	3	2.4	(2)	1.5	10СЗ	111	0.70	2	27	40	420	2	великий та малий соснові лубоїди	70
43	17	1.9	(2)	0.9	10СЗ	112	0.65	2	28	40	410	2	великий та малий соснові лубоїди	55
57	9	1.0		1.0	10ДЗ	91	0.70	2	25	36	340	2	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	80
66	7	0.7		0.7	10ДЗ+СЗ	86	0.70	1	27	32	360	2	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	60
68	1	2.4		2.4	10СЗ+КЛГ	86	0.60	1А	30	40	430	2	великий та малий соснові лубоїди	65
Разом:		42.4		18.0										

Ставищенське лісництво

42	12	14.9	(1)	4.0	5ДЗЗГЗ2ЯЗ+ ЛПД	111	0.80	2	26	36	330	2	Дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, бактеріальний, халаровий рак, ясеневий лубоїд	35
88	4	12.7	(1)	5.3	5ЯЗЗБРС1ГЗ 1КЛП	54	0.60	1	25	32	210	3	бактеріальний, халаровий рак, ясеневий лубоїд	30
Разом:		27.6		9.3										

Тетіївське лісництво

6	6	2.3		2.3	4Я3ЗДЧР2ГЗ 1БП1ОС1ЛПД	38	0.70	2	13	16	100	4	дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, бактеріальний, халаровий рак, ясеневий лубоїд	30
12	7	3.6		3.6	10СЗ	96	0.60	1	27	32	380	3	великий та малий соснові лубоїди	25
46	15	2.4		2.4	4Д3ЗГ32ЯЗ 1КЛГ+ЧШ	62	0.90	1	23	32	340	4	дубовий трутовик, дубовий заболонник, златки, бактеріальний, халаровий рак, ясеневий лубоїд	25
Разом:		8.3		8.3										
Фастівське лісництво														
89	16	3.6		3.6	10ДЗ+КЛГ	88	0.70	2	25	40	321	4	несправжній дубовий трутовик, дубова бронзова златка, дубовий заболонник	25
Разом:		3.6		3.6										
Всього:				73.1										

Результати обстеження:

При обстеженні соснових насаджень (*Pinus sylvestris*) даних лісництв було виявлено, що частина дерев сосни має ознаки ослаблення та відмирання, яке зумовлене заселенням великим та малим сосновими лубоїдами (*Tomicus piniperda*, *Tomicus minor*), синьою сосною златкою (*Phaenops cyanea*). Всі заселені шкідниками дерева відносяться до IV-VI категорії стану.

Причетність перелічених вище шкідників до всихання та відмирання окремих дерев підтверджується виявленими в натурі личинковими ходами під корою, буровим борошном, пагонами на ґрунті під проекціями крон після проходження додаткового живлення імаго і їхніми вхідними та вихідними льотними отворами на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна, або тонка кора, залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності згаданих шкідників вище середнього, рівень технічної шкодочинності є незначним.

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гніль стовбура центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба виявлені личинкові ходи і льотні отвори, спричинені

пошкодженням бронзовою дубовою златкою (*Chrysobothris affinis* F.), златкою зеленою вузькотілою (*Agrilus viridis* L.) та дубовим заболонником (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

В клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) та липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) виявлені прояви всихання крони від слабкого ступеню до їх повного відмирання, причиною цього є грибне ураження судин і їх закупорка – вертицильозне в'янення, або вілт, на стовбурах виявлені плодові тіла облямованого трутовика (*Fomitopsis pinicola*).

У дерев ясена (*Fraxinus excelsior*) відмічене всихання гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. В нижній частині дерев виявлено велику кількість льотних отворів великого ясеневого лубоїда (*Hylesinus crenatus* F.) та розкльови птахів. Також на повалених деревах в середній та верхній частинах стовбура присутні звивисті ходи, що свідчать про заселення малим ясеневим лубоїдом (*Hylesinus fraxini* Panz.).

В осики (*Populus tremula*) спостерігається ураження несправжнім осиковим трутовиком, наявність плодових тіл гриба на висоті від 0,5 до 3 метрів є підтвердженням цьому. В подальшому відбулося заселення вторинними шкідниками, а саме, заболонник струменястий (*Saperda carcharias* L), скрипун осиковий великий (*Scolytus mulnistriatus* Marsch).

У всихаючих дерев граба (*Carpinus betulus* L) відбувається відшарування кори та помітні ознаки заселення стовбуровими шкідниками. А також ураження дерев несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*) та східчастим раком (Збудник *Endoxylina stellulata* Rom).

З метою поліпшення санітарного стану обстежених насаджень, покращення лісопатологічної ситуації та упередження поширенню комплексу стовбурових шкідників та хвороб лісу, комісія призначає проведення ВСП на вищезазначених ділянках лісу загальною площею 73.1 га з орієнтовним запасом рубки 20 – 105 м³/га.

ВСП провести в 2025 році згідно пунктів 2,3,4,6,9,12,14,17,23,26,27 діючих Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони Білоцерківського надлісництва.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію вцілому.

Підписи комісії:

Начальник відділу нагляду, обліку і прогнозу ДСЛП «Київлісозахист»

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Провідний інженер-лісопатолог ДСЛП «Київлісозахист»

Вікторія ШВЕНЬ

Інженер лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Валерій ЗАКРУЖНИЙ

Інженер з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Олексій ХОМЕНКО

Лісничий Фастівського лісництва

Роман КЛЕВАКА

Лісничий Володарського лісництва

Віктор ТОМЧАЙ

Лісничий Снітинського лісництва

Віталій ГОРОВЕНКО

Лісничий Сквирського лісництва

Павло СКОЧОК

Лісничий Ставищенського лісництва

Віталій КАМЕНЧУК

Лісничий Тетіївського лісництва

Іван ФАЛОВСЬКИЙ